

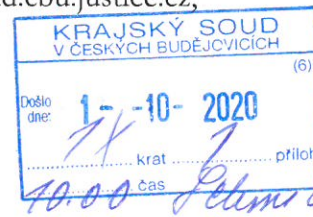
1131/2020-6
Spr 423/2020

KRAJSKÝ SOUD V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH POBOČKA V TÁBOŘE

Tř. kpt. Jaroše 1851, 390 03 Tábor

tel.: 381 205 411, fax.: 381 205 430, e-mail: podatelna.pobocka@ksoud.cbu.justice.cz,

IČO: 00215686, ID datové schránky: 832abay

NAŠE ZNAČKA: Spr 423/2020

VAŠE ZNAČKA: Spr 1131/2020

VYŘIZUJE: Vladimíra Andreasová

DNE: 29.09.2020

Krajský soud v Českých Budějovicích
k rukám předsedkyně Mgr. Martiny
Flanderové, PhD.

Vážená paní předsedkyně,

k Vaší žádosti o vyjádření k dopisu matky odsouzeného Martina Fabiána, resp. Mgr. et Mgr. Jakuba Michálka, předsedy poslaneckého klubu Pirátů Vám sděluji, že předmětný spisový materiál vedený u Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře pod sp.zn. 9 T 5/2018 byl dne 22.09.2020 zaslán pro účely řízení dle § 466 tr. ř. vedeného na základě podnětu k podání stížnosti pro porušení zákona podaného ve prospěch odsouzeného paní Jitkou Svobodovou, Nejvyššímu státnímu zastupitelství, odboru mimořádných opravných prostředků k č.j. 1 NZZ 114/2020-6. Pro úplnost dodávám, že předseda senátu Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře, ve věci činný Mgr. Petr Černý, je dočasně přidělen od 1.7.2020 do 31.12.2020 k Vrchnímu soudu v Praze.

Ze spisu vedeného u Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře sp.zn. Spr 357/2020 zjišťuji, že proti předmětnému rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 31.10.2018 č.j. 9 T 5/2018-1833, podal Martin Fabián odvolání, dovolání a ústavní stížnost. Přílohou Spr 357/2020 je usnesení Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 47/2020, kterým byla ústavní stížnost Martina Fabiána odmítnuta.

Z odůvodnění usnesení Ústavního soudu ČR dále zjišťuji, že proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 31.10.2018, č.j. 9 T 5/2018-1833, bylo podáno odvolání, o kterém rozhodl rozsudkem ze dne 5.2.2019, sp.zn. 7 To 1/2019, Vrchní soud v Praze, který uložil jmenovanému úhrnný trest odnětí svobody ve výměře 15 let a 6 měsíců a to za zvlášť závažný zločin vraždy podle § 140 odst. 2, 3 písm. j) zák. č. 40/2009 Sb., přečin vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku, přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku a za přečin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku. Z citovaného usnesení Ústavního soudu je zřejmé, že v posuzované věci bylo podáno dovolání proti rozsudku Vrchního soudu v Praze, přičemž o dovolání rozhodl Nejvyšší soud ČR usnesením ze dne 9.10.2019, č.j. 11 Tdo 718/2019-2149, tak, že dovolání proti rozsudku Vrchního soudu v Praze bylo jako zjevně neopodstatněné odmítnuto.

Z usnesení Ústavního soudu ČR dále vyplývá, že stěžovatel namítal především neposkytnutí podmínek k obhajobě, které by dostatečně zohledňovaly jeho sluchové postižení. Tato

argumentace je v citovaném rozhodnutí dále podrobně rozvedená, přičemž je více méně totožná s obsahem dopisu Jitky Svobodové. Z odůvodnění Ústavního soudu ČR je patrné, že námitkami stěžovatele se zabýval při projednávání ústavní stížnosti nejen Ústavní soud ČR, ale tyto posuzoval prvostupňový soud, Vrchní soud v Praze a taktéž Nejvyšší soud ČR. Všechny citované soudy ve věci činné nedospěly k závěru, že by byla práva obhajoby porušena a Ústavní soud ČR uzavřel, že nejsou dány důvody ke kasaci napadených rozhodnutí.

Vážená paní předsedkyně, jakkoli nemám k dispozici předmětný spisový materiál, tak z usnesení Ústavního soudu, které je u Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře založeno pod Spr 357/2020 je zřejmé, že argumentací, která je obsahem dopisu Jitky Svobodové, se zabývaly jak krajský soud, Vrchní soud v Praze, Nejvyšší soud ČR i Ústavní soud ČR, přičemž na tato rozhodnutí lze v podrobnostech odkázat. Argumentaci Jitky Svobodové mám z těchto podstatných důvodů za nepřiléhavou.

S poděkováním za spolupráci

JUDr. Robert Pekárek
místopředseda KS v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře

DATOVÁ SCHRÁNKA

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Jiřího Zemánka a soudců Radovana Suchánka (soudce zpravodaje) a Vojtěcha Šimíčka o ústavní stížnosti stěžovatele **Martina Vana Fabiána**, t. č. Věznice Plzeň, zastoupeného JUDr. Tomášem Kaplanem, advokátem, sídlem Havlíčkova 404/2, Hradec Králové, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. října 2019 č. j. 11 Tdo 718/2019-2149, rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 5. února 2019 sp. zn. 7 To 1/2019 a rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 31. října 2018 č. j. 9 T 5/2018-1833, za účasti Nejvyššího soudu, Vrchního soudu v Praze a Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře jako účastníků řízení, a Nejvyššího státního zastupitelství, Vrchního státního zastupitelství v Praze a Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře jako vedlejších účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), stěžovatel napadl v záhlaví uvedená rozhodnutí, neboť je přesvědčen, že jimi byla porušena jeho ústavně zaručená práva zakotvená v čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2 a čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Navrhuje, aby Ústavní soud ústavní stížností napadená rozhodnutí zrušil.

2. Z obsahu ústavní stížnosti a jejích příloh se podává, že napadeným rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích - pobočky v Táboře (dále jen „krajský soud“) ze dne 31. 10. 2018 č. j. 9 T 5/2018-1833, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze (dále jen „vrchní soud“) ze dne 5. 2. 2019 sp. zn. 7 To 1/2019 byl stěžovatel uznán vinným zvlášť závažným zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, 3 písm. j) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“) ve stadiu přípravy podle § 20 odst. 1 trestního zákoníku (bod 1), přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku a přečinem ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku (bod 2.), jakož i přečinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku (bod 3.). Za uvedené činy byl stěžovateli vyměřen úhrnný trest odnětí svobody ve výměře patnácti let a šesti měsíců.

3. Usnesením Nejvyššího soudu bylo stěžovatelovo dovolání proti rozsudku vrchního soudu odmítnuto jako zjevně neopodstatněné.

II.

Argumentace stěžovatele

4. Stěžovatel má především za to, že mu během řízení nebyly poskytnuty podmínky k obhajobě, které by dostatečně zohledňovaly jeho sluchové postižení. Stěžovatel je závislý na odezírání. Jde o náročný proces, vyžadující pozornost, kterou nelze udržet konstantně po dlouhou dobu. Má za to, že mělo být znalecky zkoumáno, zda může rozumět hlavnímu líčení, respektive zda není třeba učinit nějaká zvláštní opatření (např. kratší časové úseky, okamžitý písemný přepis). Zejména jde o to, zda stěžovatel dostatečně rozuměl výslechům svědků a v návaznosti na to měl možnost na ně reagovat, ale také o proces znaleckého zkoumání osobnosti stěžovatele, na kterém nespolutracoval žádný odborník na stěžovatelův handicap. Skutečnost, že stěžovatel byl hájen obhájcem, nemůže vliv jeho sluchového omezení plně kompenzovat. Při výsledku svědka Kotalíka činěného prostřednictvím videokonference nebylo odezírání ani vzhledem k podmínkám prakticky možné. Pokud snad v řízení stěžovatel formálně potvrzoval, že prováděným důkazům rozumí, není to relevantní, neboť stěžovatel není expertem ve věci vlastního handicapu. Jak vypověděla matka stěžovatele, stěžovatel si v podstatě „automaticky“ mnohé domýšlí, tedy pakliže mu například vypadne pár slov, domyslí si zřejmě obsah sdělení dle zbytku věty. Jelikož stěžovatel takto pravděpodobně činí „automaticky“, nemusí být schopen sám objektivně určit, zda rozuměl celé větě, či zda si tuto v podstatě domyslel (byť i nesprávně). Jakkoliv časté dotazy předsedy senátu, zda stěžovatel rozuměl, proto nemohou hrát roli. Za formalismus je pak nutno považovat i odkaz soudu na to, že stěžovatel odmítl tlumočníka pro sluchově postižené s tím, že neovládá znakovou řeč. I když stěžovatel nechtěl tlumočníka do znakové řeči, neznamená to, že jeho postižení nevyžadovalo změnu způsobu vedení hlavního líčení. Nadto dle § 6 odst. 4 zákona č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob mezi komunikační systémy neslyšících osob patří taktéž vizualizace mluvené češtiny, tj. zřetelná artikulace jednotlivých českých slov ústy tak, aby bylo usnadněno odezírání mluvného projevu osobami, které ovládají český jazyk a odezírání preferují jako prostředek své komunikace. Stěžovatel tedy měl možnost žádat o pomoc artikulárního tlumočníka, což nevěděl, když o takovéto variantě nebyl poučen (poskytnuté poučení se týkalo pouze obecněji možnosti tlumočníka pro sluchově handicapované).

5. Dále se stěžovatel cítí poškozen tím, že znalec PhDr. Karel Netík, CSc. nebyl vyslechnut k doplnku znaleckého posudku. Soud vysvětlil, že další výslech znalce nepovažoval v hlavním líčení za potřebný, když z doplnku znaleckého posudku nevyplývalo odchýlení se od původního posudku. Obhajoba však chtěla znalci bez ohledu na to pokládat otázky.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

6. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas k tomu oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž byla vydána napadená rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný, přičemž stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona *a contrario*), neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv.

IV.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

7. Ústavní soud v první řadě připomíná, že ve svých rozhodnutích již dal mnohokrát najevo, že není další instancí v soustavě soudů a není zásadně oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti soudů, neboť není vrcholem jejich soustavy (srov. čl. 83 a čl. 90 až 92 Ústavy). Úkolem Ústavního soudu v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy je ochrana ústavnosti, nikoliv běžné zákonnosti. Postup v soudním řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu a výklad a použití jiných než ústavních předpisů jsou záležitostmi obecných soudů. Je jejich úlohou, aby zkoumaly a posoudily, zda jsou dány podmínky pro použití toho či onoho právního institutu, a aby své úvahy v tomto směru zákonem stanoveným postupem odůvodnily. Zásah Ústavního soudu je na místě toliko v případech nejzávažnějších pochybení představujících porušení ústavně zaručených základních práv a svobod, zejména pak kdyby závěry obecných soudů byly hrubě nepřiléhavé a vykazovaly znaky libovůle. To však Ústavní soud v posuzované věci neshledal.

8. Stěžovatel především namítá, že způsob vedení řízení dostatečně nezohledňoval jeho specifické potřeby dané jeho sluchovým postižením. I ve vztahu k této problematice ovšem platí, že bylo na obecných soudech, aby se s ní vypořádaly. Úlohou Ústavního soudu není, aby vlastním uvážením stanovoval, jak přesně na ni měly reagovat; z pohledu přezkumu je především podstatné, zda způsob, jakým tak učinily, nevykazuje znaky libovůle, a zda nejsou dány pochybnosti, že rozhodnutí o stěžovatelově vině a uložení trestu nemohlo být ovlivněno v jeho neprospěch nemožností dostatečně uplatnit práva obhajoby.

9. Ústavní soud předmětnou námitku nepovažuje za důvodnou. V těchto souvislostech lze odkázat zejména na odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu, který mimo jiné uvedl, že sluchový handicap stěžovatele byl od počátku všem orgánům činným v trestním řízení znám, v důsledku čehož byl již od prvního výsledku v rámci přípravného řízení poučen o svých právech. Stěžovatel výslovně uvedl, že je neslyšící, jako komunikační prostředek volí odezírání ze rtů a tlumočnicka nepožaduje, neboť znakovou řeč neovládá. Toto sdělení následně v souvislosti s dalšími procesními úkony několikrát zopakoval. Způsob komunikace v řízení si tedy stěžovatel zvolil sám. Je nadto zřejmé, že stěžovatel komunikuje s dalšími osobami mimo jiné i ústně, a to jak v každodenním životě, tak v rámci trestního řízení, např. se znalci, policisty či svým obhájcem. Z těchto skutečností tedy nebylo možné vyvodit jiný závěr, než že stěžovatel je schopen odezírat ze rtů minimálně v úrovni umožňující běžnou konverzaci. Tomu ostatně svědčí i fakt, že stěžovatel neměl nikdy potřebu naučit se znakovou řeč.

10. Logická je i úvaha Nejvyššího soudu, že pokud stěžovatel ve svém dovolání upozorňoval, že míru porozumění prostřednictvím odezírání ovlivňuje nespočet faktorů, včetně kvality artikulace mluvicího, psychického stavu odezírajícího a úrovně jeho soustředění, pak je namístě z těchto poznatků konstatovat závěr, že jedině stěžovatel jako osoba odezírající je schopen posoudit svoji schopnost vnímání a porozumění mluvenému projevu v konkrétní situaci s ohledem na uvedené okolnosti. Hlavní líčení přitom bylo konáno v celkem deseti dnech (nikoli za sebou bezprostředně jdoucích), kdy v jeho rámci bylo provedeno rozsáhlé dokazování, a stěžovatel tak měl nespočet příležitostí, aby při kterémkoli z učiněných úkonů brojil s ohledem na svůj handicap proti způsobu jeho provedení. Neučinil tak ovšem ani on sám, ani jeho obhájce, který byl těmto úkonům společně se stěžovatelem vždy osobně přítomen. Stěžovatel je přitom dle vypracovaného znaleckého posudku intelektuálně nadprůměrně nadaný. Jak konstatoval Nejvyšší soud, ze spisového materiálu rovněž nevyplývá ani skutečnost, že by stěžovatel v důsledku absence přehledu o dění v jednacím síni působil zmateným dojmem pro nemožnost porozumění průběhu řízení a důkazům v něm provedených, a lze si povšimnout, že v řízení i jednou namítal nepřesnou protokolaci, když výslovně uvedl, že v této chybí několik vět ze svědecké výpovědi jednoho ze slyšených svědků. Krajský soud v průběhu hlavního líčení po každém provedeném výsledku svědka vyzval k případnému vyjádření se k obsahu tohoto důkazu. Právě v souvislosti se stěžovatelovým postižením také krajský soud z opatrnosti požádal znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie o doplnění znaleckého posudku, jenž však nepřinesl žádné nové skutečnosti.

11. Nejvyšší soud si rovněž přiléhavě všímá, že stěžovatel ani poté, co měl po skončení řízení před krajským soudem dostatečný prostor seznámit se s obsahem písemně vyhotovených protokolů z hlavního líčení a odůvodněním prvostupňového rozhodnutí, neuvedl ve spojení se svým tvrzením o neporozumění provedeným důkazům žádnou námitku, která by byla navázána na konkrétní skutečnost, kterou neměl v průběhu hlavního jednání možnost vnímat, a která by byla důležitá pro řádné posouzení věci. Stěžovatel *de facto* ani nenamítá, že skutečně v hlavním líčení konkrétním částem či celému řízení nerozuměl, nýbrž předestírá hypotetickou možnost svého částečného neporozumění v důsledku nevyhovujících podmínek hlavního líčení, ač si daný komunikační prostředek v podobě odezírání sám zvolil a v řízení před krajským soudem komentoval k obsahu vyhotoveného protokolu konkrétní obsah výpovědi slyšených svědků.

12. Pokud obecné soudy s popsáním odůvodněním odmítly nechat vypracovat nový znalecký posudek k jeho osobě z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie, kterým by byly zjištěny jeho komunikační schopnosti, pak má Ústavní soud za to, že své závěry dostatečně vysvětlily, a nejsou zde dány důvody ke kasaci napadených rozhodnutí.

13. Práva obhajoby se nejeví být porušena ani tím, že nebylo vyhověno jejímu návrhu na provedení dalšího výsledku znalce PhDr. Karla Netíka, CSc., když obhajoba již měla možnost pokládat dotazy při prvním jeho výsledku a z doplnku znaleckého posudku ani nevyplývalo odchýlení se od původního posudku.

14. Vzhledem k výše uvedenému Ústavní soud dospěl k závěru, že jde o ústavní stížnost zjevně neopodstatněnou, a podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ji mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení usnesením odmítl.

15. Ústavní soud dodává, že v průběhu řízení obdržel petici „za spravedlivý proces“ pro stěžovatele. Ústavní soud připomíná s odkazem na čl. 18 odst. 2 Listiny, že peticemi se nesmí zasahovat do nezávislosti soudu. Jakékoliv petice, žádající, aby kterýkoliv soud

vydal určité rozhodnutí, byť procesní povahy, jsou proto nepřipustné a Ústavní soud se jimi nesmí zabývat. To platí i pro petici adresovanou Ústavnímu soudu v této věci.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 23. července 2020

Jiří Zemánek v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
E. Kameníková

